

AJALUGU PÕHIKOOLI LIHTSUATATUD RIIKLIKU ÕPPEKAVA LIHTSUSTATUD ÕPPES

Õppetöö rõhuasetused 6.–7.klassis

Ajalooõpetuses lähtutakse õpilasest kui ajaloo osalejast. Õpilasel kujundatakse arusaam, et ajalugu on ka tema enda lugu. Toetatakse lapse isiklikele kogemustele ning eelnevatele teadmistele ja ettekujutustele, kesksel kohal on nende aktualiseerimine ja süstematiseerimine. Otstarbekas on „oma ajaloo” (eluloo) koostamine näiteks vanematelt ja vanavanematelt saadud teabe põhjal.

Õppetegevuse käigus omandatakse mitmesuguseid oskusi (küsimuste esitamine, teabe hankimine, eneseväljendamine), arendatakse koostööoskusi ja kujutlusvõimet. Uut teemat käsitlema asudes selgitatakse välja õpilase eelteadmised, et vältida võimalike väärkujutluste kinnistumist ja uute kujunemist. Õppetöös tuleb vastata kõigile ajalooalastele küsimustele ning vestluse käigus jälgida aktiivselt õpilaste ettekujutuste arengut.

6. klassis omandatakse teadmisi õpilaskeskse lähiümbruse kohta. 7.klassis keskendutakse juba laiemalt Eesti ajaloo tundmaõppimisele. Väga oluline on ajaloo õpetamisel muuseumide, ajaloo seotud paikade ja mälestiste külastamine ning minevikku kajastavate filmide vaatamine.

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 6.klassis

35 tundi

6. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb huvi oma perekonnaga seotud minevikusündmuste vastu;
- 2) teab, et kodukoht ja elutingimused on ajaloo käigus muutunud;
- 3) tajub mineviku ja oleviku seoseid;
- 4) mõistab „põlvkonna” olemust;
- 5) mõistab ajalist järgnevust ajateljel, omab üldist ettekujutust kodukoha ajaloo perioodidest.

Õppesisu	Täpsustatud õpitulemused
Sissejuhatus. (5 tundi) Mis on ajalugu?	Selgitab oma sõnadega, mis on ajalugu ja milleks on vaja ajalugu

<p>Mida me minevikust mäletame? Suguvõsa ajalugu Minu suguvõsa</p> <p>Kordamine</p>	<p>tunda? Jutustab oma lapsepõlvest ja kodust. Selgitab mõisteid sugupuu, põlvkond, esivanemad. Koostab oma sugupuu (õed, vennad, isa, ema vanaisa, vanaema), väärtustab oma peret ja lähedasi.</p>
<p>Kuidas me ajaloost teada saame? Suulised ajalooallikad (8 tundi) Vanemate (ema, isa) lapsepõlve aegne elu maal. Vanemate lapsepõlve aegne elu linnas. Vanavanemate elu maal nende noorusajal. Vanavanemate elu linnas nende noorusajal. Kool läbi aegade. Toit inimeste elus eri aegadel. Eri ajastute inimeste rõivad. Kordamine.</p>	<p>Kirjeldab elu maal vanemate lapsepõlveajal. Kirjeldab elu linnas vanemate lapsepõlveajal. Kirjeldab elu maal vanavanemate noorusajal. Kirjeldab elu linnas vanavanemate noorusajal. Nimetab olulisemaid muutusi koolis ja õppimises läbi aegade. Kirjeldab, kuidas on muutunud aegade jooksul inimeste toitumusharjumused. Kirjeldab, kuidas inimesed on läbi sajandite rõivastunud.</p>
<p>Kirjalikud ja esemelised ajalooallikad (11 tundi) Vanad asjad jutustavad minevikust. Muuseum. Muuseumikülastus.</p> <p>Kirjalikud ajalooallikad. Arhiiv. Vanad ehitised jutustavad minevikust.</p> <p>Rehetare. Õppekäik kodukoha vanemate ehitistega tutvumiseks. Ajaloos jäljed maastikul ja maapõues. Õppekäik kodukoha linnamäe, kivikalme või muu ajaloojäljega tutvumiseks. Raamatud räägivad ajaloost. Filmid räägivad ajaloost. Kordamine.</p>	<p>Toob näiteid, kuidas asjad on aja jooksul muutunud. Selgitab, mis on muuseum ja mida seal hoitakse. Nimetab oma kodukohas asuvaid muuseume ja on ühe ekspositsiooniga põhjalikumalt tutvunud, väärtustab vanu esemeid. Selgitab, mis on arhiiv ja mida seal hoitakse. Kirjeldab allikale toetudes (reaalsele objektile, pildile, filmile vms) erinevusi tänapäeva ja mineviku ehitiste vahel. Kirjeldab rehetaret. Nimetab ja kirjeldab oma kodukoha vanemaid ehitisi. Kirjeldab, milliseid ajaloo jälgi võib maastikult ja maapõuest leida. Nimetab ja kirjeldab mõne oma kodukoha linnamäe, kivikalmet või muud ajaloojälge. Teab, et on olemas ajaloost jutustavaid raamatuid. Arutab õpetaja suunamisel mõne ajalooainelise filmi teemal.</p>

<p>Ajaarvamisest. (7 tundi) Ajaarvamisest. Esimesed jäljed inimestest kodukohas. Kodukoht muinasajal. Keskaja jäljed kodukohas. Kodukoht 100 a tagasi. Eluolu kodukohas kaasajal. Kordamine.</p>	<p>Selgitab, mis on sajand ja aastatuhat, eKr ja pKr. Nimetab, kust on leitud esimeste inimeste jälgi kodukohas või selle läheduses. Kirjeldab kodukohta muinasaja lõpul. Kirjeldab kodukohta keskajal. Kirjeldab kodukohta sajand tagasi. Jutustab kodukoha uusehitistest ja eluolust kaasajal.</p>
<p>Õpitu kinnistamine. (3 tundi) Ekskursioon. Kordamine. Tasemetöö.</p>	

Soovitatavad materjalid õpetajale:

<http://www.estonica.org/et/Ajalugu/>

<http://www.histrodamus.ee>

miksike.ee/referaadid/toitumistavad.ppt

www.rehetrummi.eu/index.php/page_id/444 (rehielamu)

www.muuseum.ee

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 7.klassis

70 tundi

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) nimetab vanaaja olulisemaid kultuurisaavutusi;
- 2) selgitab õpitava ajalooajalooga seostuvaid olulisemaid põhimõisteid;
- 3) nimetab tähtsamat muinasajast ja selle perioodidest (kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg);
- 4) selgitab üldisi fakte Eestist ja tema naabermaadest muinas- ning keskajal;
- 5) kirjeldab kõige üldisemal kujul keskaja olemust;
- 6) nimetab keskaja tähtsamaid leiutisi ja avastusi.

Õppesisu	Täpsustatud õpitulemused
Muinsaaeg. (8 tundi) Ajaarvamisest. Kiviaeg. Karjakasvatuse ja põlluharimise algus. Metallide kasutuselevõtt. Looduslike tingimuste osa inimkonna arenemisel. Muinasaja ajajärgud ja nende üldiseloostus. Kordamine.	Selgitab, mis on sajand, aastatuhat, eKr, pKr. Kirjeldab kiviaja inimese eluviisi ja tegevusalasid. Selgitab, kuidas inimesed õppisid loomi kodustama ja põldu harima. Nimetab pronksi ja raua eeliseid kiviga võrreldes. Mõistab looduslike tingimuste tähtsust inimkonna arengus. Nimetab muinasaja ajajärke (kivi-, pronksi- ja rauaaeg) ja iseloomustab neid lühidalt.
Muinsaaeg Eestis. (8 tundi) Jääaeg. Eesti ala asustamine inimestega. Vanimad inimasulad Eestis. Muistsete eestlaste elu-olu. Karjakasvatuse ja põlluharimise algus Eestis. Eesti ala asustus I ja II aastatuhande vahetusel. Eestlased muinasaja lõpus. Eestlaste naabrid. Eestlaste naabruses tekivad riigid. Suhted naabritega. Kordamine.	Nimetab ja näitab kaardil vanimaid inimasulaid (Pulli, Kunda) Eestis. Kirjeldab eestlaste eluolu muinasajal. Kirjeldab, milliseid muudatusi ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutuselevõtmise. Teab kodukoha linnuse asukohta, nimetab ja näitab kaardil teisi Eesti ala suuremaid linnuseid. Jutustab eestlaste eluolust muinasaja lõpul, nimetab ja näitab kaardil Eesti suuremaid muinasmaakondi. Nimetab muistsete eestlaste naabreid, näitab kaardil; iseloomustab suhteid erinevate naabritega.

<p>Vanaaeg. (8 tundi) Vanaaja sisu ja üldiseloostus. Vanaaja kõrgkultuuride olulisus kas Vana-Ida, Vana-Rooma või Vana-Kreeka näitel. Kordamine</p>	<p>Nimetab ühe vanaaja kõrgkultuuri saavutusi.</p>
<p>Keskajast ja feodaalkorrast. (8 tundi) Keskaja üldiseloostus. Põlluharimise areng keskajal. Talupoegade elu-olu. Feodaalide elu-olu. Keskaegsed linnad. Ristiusu kirik. Feodaalsed riigid. Ristisõjad. Kordamine.</p> <p>Eestlaste muistne vabadusvõitlus. (8 tundi) Tung itta Liivlaste ja lätlaste alistamine Muistse vabadusvõitluse algus. Ümera lahing. Lembitu. Madisepäeva lahing. Taanlased Põhja-Eestis. Muistse vabadusvõitluse lõpp. Miks eestlased lüüa said? Kordamine</p> <p>Eestlased võõra võimu all. (6 tundi) Eesti ala pärast vallutatust. Jüriöö ülestõus. Keskaegsed linnad Eestis. Keskaegne Tallinn.</p>	<p>Nimetab keskaja seisused ja iseloostustab neid lühidalt. Kirjeldab põllumajanduse arengut keskajal. Jutustab talupoegade elust keskajal. Jutustab feodaalide elust keskajal. Selgitab, kuhu tekkisid keskaegsed linnad, kirjeldab keskaegse linna välisilmest ja eluolu. Kirjeldab kiriku rolli ja tähtsust keskaja ühiskonnas. Nimetab ristisõdade põhjusti.</p> <p>Selgitab kes ja miks olid huvitatud Baltimaade vallutamisest. Kirjeldab lühidalt liivlaste ja lätlaste ristiusustamist. Jutustab Ümera lahingust. Kirjeldab Madisepäeva lahingut. Jutustab eestlaste võitlusest taanlastega. Kirjeldab Tartu ja Saaremaa alistamist. Nimetab muistse vabadusvõitluses eestlaste lüüasaamise põhjusti, väärtustab vabadust.</p> <p>Kirjeldab eestlaste elus toimunud muutusi pärast maa vallutamist. Nimetab Jüriöö ülestõusu põhjusti ja jutustab ülestõusu käigust. Nimetab ja näitab kaardil Eesti keskaegseid linnu.</p>

<p>Reformatsioon. Reformatsiooni mõju kultuuri arengule. Kordamine.</p> <p>Eestlaste naabrid XIII-XV sajandil. (4 tundi) Liivlased, lätlased, leedulased, Soomlased, rootslased. Venelased. Kordamine.</p> <p>Eesti varauusajal. (6 tundi) Liivi sõda. Eesti Rootsi riigi koosseisus. Eestikeelse koolihariduse algus. Tartu Ülikool. Suur nälg. Kordamine</p>	<p>Kirjeldab Tallinna näitel keskaegset linna. Seletab oma sõnadega reformatsiooni olemust ja mõju kultuuri arengule.</p> <p>Kirjeldab olulisemaid muudatusi Baltimaade rahvaste elus. Jutustab muutustest rootslaste ja soomlaste elus. Kirjeldab venelaste elus toimunud olulisemaid muudatusi.</p> <p>Nimetab Liivi sõja põhjusi ja tagajärgi. Kirjeldab, millised muutused toimusid talurahva elus ja linnade arengus Rootsi ajal. Nimetab ja iseloomustab Rootsi ajal hariduses toimunud muutusi. Selgitab ülikooli asutamise tähtsust. Nimetab suure näljaaja põhjusi ja tagajärgi.</p>
<p>Suured leiutused ja avastused. (10 tundi) Teaduse ja tehnoloogia areng keskaja lõpul. Trükikunsti leiutamine. Esimesed eestikeelsed raamatud. Tulirelvade kasutuselevõtmine. Linnade kaitseehitiste muutumine. Meresõidu arenemine. Ameerika avastamine. Esimene teekond ümber maailma. Asumaade vallutamine. Orjakaubandus. Kordamine</p>	<p>Nimetab hiliskeskajal toimunud teaduse ja tehnoloogia saavutusi. Selgitab, milles seisnes trükikunsti tähtsus kultuuri arengus. Selgitab, milles seisnes esimeste eestikeelsete raamatute väljaandmise tähtsus, väärtustab raamatuid. Kirjeldab muutusi sõjanduses seoses püssirohu kasutuselevõtuga. Põhjendab kaitserajatiste muutmise vajalikkust. Nimetab muutusi meresõidu arengus. Selgitab Kolumbuse tähtsust ajaloos. Jutustab esimesest reisist ümber maailma. Selgitab, mida töid endaga kaasa maadeavastused.</p>
<p>Õpitu kinnistamine (3 tundi) Õppekäik/ekskursioon Kordamine Tasemetöö</p>	

Soovitatavad materjalid õpetajale:

<http://www.estonica.org/et/Ajalugu/>

<http://www.histrodamus.ee>

<http://www.slideshare.net/Aire68/ameerika-avastamine> - Ameerika avastamine

<http://www.slideshare.net/guest7ed5b4/tehnikasaavutused-ja-metallurgia> - Tehnika areng keskaja lõpul. Uued leiutised.

Tehnikasaavutused. Metallurgia

Õppetöö rõhuasetused 8.-9. klassis

8. ja 9. klassis keskendutakse Eesti ajaloo õppimisele seoses Euroopa ja maailma ajalooga. Euroopas ja maailmas toimunud sündmusi käsitletakse eeskätt Eesti ajaloo paremaks selgitamiseks ja ilmestamiseks. Ajalooõpetuse puhul seni olulisena rõhutatud põhimõtetele lisandus 8.-9. klassis vajadus pöörata tähelepanu otsustele ja kaudsetele põhjuslikele seostele.

8. klassi ajalooõpetuses lähtutakse kontsentrisuse põhimõttest. Taotluseks on tuua selgelt esile seosed varemõpitu ja –kõnelduga, et võimaldada sel moel äratundmistunde tekkimist. Võimaluse korral korraldatakse õppekäike muuseumidesse ja ajaloolistesse paikadesse, näidatakse filme, mis kajastavad minevikus toimunud sündmusi jne. Rõhutatakse, et Euroopas toimunud sündmused on tugevasti mõjutanud Eestis toimunud sündmusi (sõjad, revolutsioonid, tootmissuhete muutused jms). Ajateljele kantakse Euroopas toimunud sündmused, mis mõjutavad Eesti ajalugu.

9. klassis üldistatakse seni Eesti ja Euroopa ajaloo kohta õpitud, paigutades selle maailma ajaloo konteksti. Ajateljele kantakse kogu maailmas toimunud sündmused, mis on mõjutanud Eesti ajalugu.

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 8.klassis

70 tundi

8. klassi lõpuks õpilane:

- 1) selgitab üldisi fakte uusaja sündmustest ja inimeste elu-olust Eestis kuni Esimese maailmasõja lõpuni;
- 2) nimetab Euroopa ja maailma uusaja tähtsamaid sündmusi, mis on mõjutanud Eesti ajalugu;
- 3) tunneb huvi Eesti mineviku vastu Euroopas;
- 4) teab, et Euroopas toimunud sündmused on oluliselt mõjutanud Eesti ajalugu;
- 5) kirjeldab, kuidas majanduslikud ja ühiskondlikud muutused on mõjutanud inimeste elukorraldust;
- 6) teab, et inimeste teadmised on arenenud suhtlemises teiste rahvastega;
- 7) mõistab sõdade erisust seoses ajaperioodiga;
- 8) kõrvutab ajateljel mõningaid olulisi Eestis ja Euroopas toimunud sündmusi;
- 9) tunneb ajaperioodi iseloomulikke tunnuseid.

Õppesisu	Täpsustatud õpitulemused
<p>Maailm uusajal (10 tundi) Mis on uusaeg? Euroopa uusaja algul Ameerika iseseisvussõda ja USA sünn</p> <p>Suur Prantsuse revolutsioon Napoleoni sõjad. Euroopa pärast Napoleoni sõdu</p> <p>Tööstusrevolutsioon</p> <p>Muuseumitund/filmitund Kordamine</p>	<p>Nimetab uusaja alguseks loetavaid sündmusi, kannab need ajateljele. Nimetab Ameerikasse väljarändamise põhjusi, jutustab ameeriklaste võitlusest iseseisvumise eest. Selgitab Prantsuse revolutsiooni põhjusi, tagajärgi ja mõju. Nimetab muutusi Prantsusmaa sõjaväes. Selgitab, mida tähendab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed. Nimetab Napoleoni juhtimisel peetud olulisemaid lahinguid ja nende tulemusi. Jutustab, milles seisnesid olulisemad muudatused Euroopas pärast Napoleoni lüüasaamist Kirjeldab, millised olulised muutused kaasnesid tööstusliku pöördega.</p>
<p>Eesti Tsaari-Venemaa võimu all (10 tundi) Põhjasõda. Peeter I</p> <p>Eesti pärast ühendamist Venemaaga. Muudatused majanduses. Talupoegade koormiste suurendamine</p> <p>Pärisorjus. Pärisorjuse kaotamine ja asendamine teoorjusega Mõisnike elu-olu Teorendilt raharendile. Talude päriseksostmine.</p> <p>Talurahvarahutused. Mahtra sõda Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab Põhjasõja põhjusi ja tagajärgi. Teab Peeter I seoseid Eestiga. Nimetab Balti erikorra tunnuseid. Nimetab olulisemaid muudatusi majanduses. Kirjeldab, mida tähendab pärisorjus ja millised olid talupoegade koormised. Nimetab talurahvarahutuste põhjusi Kirjeldab muutusi, mis toimusid seoses pärisorjuse kaotamisega Kirjeldab mõisnike elu-olu ja selles toimunud muutusi Selgitab, milles seisnes uus talurahvaseadus. Kirjeldab, milles seisnes üleminek raharendile. Toob seoses raharendi ja talude päriseksostmisega paralleele tänapäevaga. Nimetab talurahvarahutuste põhjusi, jutustab Mahtra sõjast</p>
<p>Eesti talurahva elu (10 tundi)</p>	

<p>Talupere. Talu hooned Talupere aastaringsed tööd Talurahva söök ja söögikombed</p> <p>Rahvakalender ja rahvakombed</p> <p>Talurahvakoolid</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab talupere liikmeid ja nende kohustusi. Kirjeldab taluhooneid ja nende otstarvet Nimetab ja kirjeldab iga aastaaja olulisemaid talutöid Nimetab põhilisi sööke ja jooke ning kirjeldab söögikombeid, võrdleb neid tänapäevastega Nimetab olulisemaid rahvakalendri tähtpäevi, võrdleb nende tähistamist tänapäevaste traditsioonidega. Võrdleb üldjoontes valda ja kihelkonda, valla- ja kihelkonnakooli. Kirjeldab õppetööd talurahvakoolis. Mõistab ja põhjendab hariduse tähtsust talurahva jaoks</p>
<p>Rahvuslik ärkamisaeg (10 tundi) Ärkamisaja eellugu. Kr. J. Peterson Fr. R. Kreutzwald. „Kalevipoeg“</p> <p>J.V. Jannsen ja „Postimees“ Vanemuise Selts. I üldlaulupidu</p> <p>L. Koidula. Eesti teatri algus</p> <p>J. Hurt C.R. Jakobson</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Kirjeldab lühidalt estofiilide tegevust talurahva huvides. Teab eestlaste võimalustest õppida Tartu ülikoolis. Jutustab, kes oli Kr. J. Peterson Nimetab põhilisi fakte Fr. R. Kreutzwaldi elust. On lugenud (kuulnud) katkendeid „Kalevipojast“, selgitab selle saamislugu ja tähtsust Kirjeldab Jannseni tegevust Kirjeldab I üldlaulupidu, mõistab selle olulisust. Jutustab L. Koidula tegevusest ja loomingust. Võrdleb tollast teatrit tänapäevasega Nimetab J. Hurda algatatud rahvuslikke üritusi, mõistab nende tähtsust Nimetab C. R. Jakobsoni tegevusi, mõistab nende tähtsust Nimetab olulisemaid sündmusi ja isikuid rahvusliku ärkamisaja ajaloos, põhjendab nende tähtsust eestlaste jaoks</p>
<p>Tööstuse areng. Venestamisaeg (8 tundi) Esimesed vabrikud ja raudteed Eestis Tööliste elu</p>	<p>Nimetab esimesi vabrikuid Eestis ja näitab kaardil linnu, kus need asusid. Selgitab, millised võimalused avas raudteede rajamine Kirjeldab vabrikutööliste elu. Võrdleb seda tänapäevaste töötingimustega</p>

<p>Venestamisaeg. Rahvuslik liikumine venestamisajal. EÜS ja Eesti rahvusvärvide algus</p> <p>J. Tõnisson ja „Postimees“. Karskus- ja spordiseltsid. G. Lurich</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Kirjeldab venestamist koolides Jutustab EÜS-i lipu saamise lugu ja nimetab rahvusvärvide tähendusi</p> <p>Kirjeldab J. Tõnissoni rahvusliku tegevuse tähtsust. Mõistab ja nimetab seltside asutamise eesmärgi ja nende olulisust eestlaste jaoks</p>
<p>Eesti XX sajandi alguses (8 tundi) Eesti majandus XX sajandi algul</p> <p>1905.-1907. aasta revolutsioon. Revolutsioonisündmused Eestis. Mõisate põletamine. Karistussalgad.</p> <p>Eesti enne I maailmasõda. Väljarändamine</p> <p>Eesti kultuur XX sajandi algul</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab olulisemaid muutusi Eesti majanduses. Põhjendab, miks suurenes linnade elanikkond. Kirjeldab olukorda põllumajanduses, nimetab uusi põllutöömehi</p> <p>Nimetab majanduskriisi põhilisi tunnuseid. Teab ja kirjeldab lühidalt, miks Venemaal ja Eestis algas revolutsioon. Kirjeldab revolutsioonisündmusi Eesti linnades ja maal. Nimetab revolutsiooni tulemusi.</p> <p>Jutustab, millised muudatused leidsid Eestis aset kirjeldatud ajal. Nimetab väljarändamise põhjusi, näitab kaardil väljarändajate sihtkohariike.</p> <p>Nimetab olulisemaid koole ja Eesti teatreid. Nimetab mõningaid Eesti kirjanikke, kunstnikke ja heliloojaid. Kirjeldab lühidalt Eesti Rahva Muuseumi tähtsust.</p>
<p>Maailm I maailmasõja eel (8 tundi) Suured leiutused ja avastused. Suurriikide ajastu (Briti impeerium, Ameerika Ühendriigid, Tsaari-Venemaa, Saksamaa, Prantsusmaa) I maailmasõja põhjused ja algus. 1917. aasta revolutsioon Venemaal. Nõukogude võimu kehtestamine. I maailmasõja lõpp</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab olulisemaid leiutusi ja avastusi (elekter, kino, auto, lennuk), seostab nende tähtsust isiklike kogemustega.</p> <p>Näitab kaardil suurriike ja mõnda nende riikide asumaadest.</p> <p>Nimetab I maailmasõja põhjused ja osapooled.</p> <p>Nimetab Veebruarirevolutsiooni põhjusi ja tulemusi, kirjeldab nõukogude võimu kehtestamist ja teab, kes oli Lenin.</p> <p>Nimetab I maailmasõjas kasutusele võetud uusi relvaliike, teab ja kirjeldab sõja tagajärgi</p>

<p>Eestist saab iseseisev riik (6 tundi) Eestlased I maailmasõjas Eesti 1917. aastal Eesti 1918. aastal</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine Tasemetöö</p>	<p>Teab ja nimetab, millise riigi sõjaväes sõdisid eestlased. Mõistab ja põhjendab, miks inimesed enam sõdida ei tahtnud.</p> <p>Teab ja selgitab, et tsaarivõimu kukutamine Venemaal andis Eestile võimaluse iseseisvumist taotleda. Teab Päästekomitee ja K. Pätsi rollist iseseisvuse väljakuulutamisel. Mõistab ja selgitab Eesti Vabariigi sünni tähtsust kõigi eestlaste jaoks</p>
--	--

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 9.klassis
35 tundi

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tunneb huvi Eesti riigi mineviku vastu;
- 2) teab, et maailmas toimunud sündmused on otseselt või kaudselt mõjutanud nii Eestis kui ka mujal Euroopas toimunud sündmusi;
- 3) omab üldist ettekujutust Eesti ajaloost ja sellega seoses üldjoontes kogu maailma ajaloost;
- 4) mõistab, et eri ajastute kultuuri-, teaduse- ja tehnikasaavutused on olnud edasiviivaks jõuks riikide (ka Eesti) arengus;
- 5) teab, et poliitikal on suur roll maailma riikide omavahelistes suhetes;
- 6) kujutab ajateljele toetudes ette maailmas toimunud olulisemaid sündmusi;
- 7) nimetab oma põhiõigusi ning kohustusi Eesti Vabariigi kodanikuna;
- 8) kirjeldab Eesti riigi valitsemiskorda;
- 9) väärtustab oma kodumaad ning Eesti Vabariigi kodanikuks olemist.

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Eesti Vabadussõda (4 tundi) Vabadussõja algus. Kaitse korraldamine. Välismaine abi. Eesti vabastamine. Sõda sakslastega. Võnnu lahing.</p>	<p>Nimetab Vabadussõja puhkemise põhjusi ning vastaseid, kellega eestlastel tuli Vabadussõjas võidelda.</p> <p>Kirjeldab Vabadussõja kulgu ja sellega seotud isikute tegevust (J. Laidoner, J. Pitka, J.Kuperjanov).</p>

<p>Vabadussõja lõpp. Tartu rahu</p> <p>Muuseumitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab ja näitab kaardil Vabadussõja olulisemaid lahinguid Oskab selgitada Tartu rahu tulemusi ja tähtsust</p>
<p>Eesti Vabariik 1918-1940 (6 tundi) Asutav Kogu ja maareform Eesti Vabariigi sise- ja välispoliitika Põllumajandus, tööstus, kultuur ja haridus Eesti Vabariigis</p> <p>Kordamine</p>	<p>Põhjendab maareformi olulisust. Oskab kasutada olulisi mõisteid: põhiseadus, demokraatia, Riigikogu, valitsus. Teab ja nimetab mõningaid olulisi fakte Eesti Vabariigist.</p>
<p>Maailm kahe maailmasõja vahel (4 tundi) Saksamaa pärast I maailmasõda</p> <p>Kommunistlik Nõukogude Liit</p> <p>Asumaad ja rahvuslik vabadusliikumine</p> <p>Kordamine</p>	<p>Kirjeldab, milline oli olukord Saksamaal enne ja pärast Hitleri võimuletulekut. Nimetab natside vägivaldtegevusi ja oskab neile hinnangut anda. Kirjeldab, milline oli olukord Nõukogude Liidus, nimetab põhilisi fakte selle majanduspoliitikast ja nimetab olulisi isikuid. Oskab Nõukogude Liidus rakendatud terrorile hinnangut anda. Teab asumaade tähendust ja selgitab, miks suurriigid endale asumaad soovisid. Näitab kaardil mõningaid asumaad. Mõistab ja selgitab, miks asumaad iseseisvuda soovisid. Kirjeldab ühe asumaa iseseisvumise lugu.</p>
<p>Eesti kaotab iseseisvuse. 1939-1940 (4 tundi) Molotovi-Ribbentropi pakt. Baaside leping. Eesti okupeerimine ja liitmine NSV Liiduga. Esimene Nõukogude aasta.</p> <p>Kordamine</p>	<p>Jutustab, mis seisis paktis ja selle salaprotokollis, mõistab ja põhjendab selle tähtsust Eesti ajaloo seisukohalt Teab ja kirjeldab Nõukogude sõjaväebaaside Eestisse toomist. Kirjeldab Eesti okupeerimist ja liitmist Nõukogude Liiduga ja sellega kaasnenud muudatusi, annab Nõukogude Liidu tegevusele oma hinnangu.</p>
<p>Teine maailmasõda 1939-1945 (4 tundi) II maailmasõja käik</p>	<p>Teab ja nimetab II maailmasõja puhkemise põhjusi, nimetab</p>

<p>II maailmasõda ja Eesti Sõjasündmused Eestis 1944</p> <p>Kordamine</p>	<p>olulisemaid sõdinud riike ja näitab neid kaardil. Selgitab, kes olid omavahel liitlased. Kirjeldab II maailmasõja tagajärgi Eestile ja eestlastele.</p>
<p>Eesti ja muu maailm pärast II maailmasõda (5 tundi) Maailm pärast II maailmasõda. Külma sõda</p> <p>Nõukogude Eesti</p> <p>Kommunistliku süsteemi kokkuvarisemine</p> <p>Eesti taasiseseisvumine</p> <p>Muuseumitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Kirjeldab, milliseks kujunes Euroopa pärast II maailmasõda, näitab kaardil. Iseloomustab külma sõja olemust, nimetab olulisemad avaldumise valdkonnad ja vormid. Kirjeldab rahva elu-olu Nõukogude Eestis, nimetab olulisi muudatusi tööstuses ja majanduses. Kirjeldab märtsiküüditamist, mõistab rahva kannatusi ja väljendab oma suhtumist. Nimetab sündmusi, mille tõttu Eesti taasiseseisvumine võimalikuks sai. Selgitab, kuidas mõjus 50 aastat nõukogude võimu Eesti majandusele. Nimetab taasiseseisvumisega seotud olulisemaid sündmusi ja isikuid. Mõistab ja põhjendab Eesti Vabariigi taasiseseisvumise olulisust</p>
<p>Ühiskonnaõpetus (8 tundi) Põhiseadus. Eesti riigi sümbolid</p> <p>Valimised</p> <p>Riigikogu</p> <p>Riigipea. Valitsus</p>	<p>Selgitab, mis on põhiseadus. Selgitab, mida tähendab õigus seaduse võrdsele kaitsele. Nimetab kodaniku olulisemaid õigusi ja kohustusi. Nimetab kolm võimu, millele riik toetub. Nimetab Eesti riigi sümboleid. Nimetab demokraatlike valimiste üldpõhimõtteid, selgitab, kes võivad valida ja kuidas toimub hääletamine. Nimetab, millised valimised Eestis toimuvad ja milleks korraldatakse rahvahääletusi. Selgitab, mis on Riigikogu ja kes seal töötavad, nimetab mõningaid Riigikogu ülesandeid. Nimetab Eesti presidendid.</p>

Korrakaitse	Selgitab presidendiks saamise tingimusi ja presidendi ülesandeid. Nimetab Eesti peaministri ja kirjeldab valitsuse ülesandeid. Kirjeldab lühidalt Politsei- ja Piirivalveameti ülesehitust ja nimetab selle ülesandeid.
Riigikaitse	Selgitab politsei töö tähtsust ja teadvustab seaduskuulekuse olulisust
Kohus	Mõistab riigikaitse vajalikkust, nimetab Eesti Kaitsejõudude peamisi osi ja ülesandeid, teadvustab oma kohust teenida kaitseväes.
Ekskursioon/õppekäik	Kirjeldab lühidalt Eesti kohtusüsteemi ja kohtu ülesandeid.
Kordamine	
Tasemetöö	

Soovitavad materjalid õpetajatele:

Ajakiri „Imeline Ajalugu“ (AS Äripäev)

M. Harjula. Eesti 1914-1922 (Tänapäev 2011)

M. Salupere. Tuhandaastane Tartu (Vanemuise Selts 2011)

S. Zetterberg. „Eesti ajalugu“ (Tänapäev 2011)

T. Tannberg. Eesti mees Vene kroonus (Ilmamaa 2011)

T. Vahter. Vaba riigi tulek. 1991. Kuus otsustavat kuud (Eesti Ajalehed 2011)

Materjalid internetis:

8. klass

<http://www.slideshare.net/Aire68/suur-prantsuse-revolutsioon-presentation>

<http://www.slideshare.net/tiinakull/suur-prantsuse-revolutsioon-i>

<http://www.slideshare.net/tiinakull/suur-prantsuse-revolutsioon-iii>

<http://kaiaajalugu.weebly.com/potildehjasotildededa.html> (Põhjasõda)

E. Vilde, Mahtra sõda

<http://www.slideshare.net/katrisilla/napoleon-bonaparte-2459519>

<http://www.folklore.ee/Berta/> (Eesti rahvakalendri tähtpäevade andmebaas)

<http://www.slideshare.net/anukell/rahvuslik-liikumine>

<http://kaiaajalugu.weebly.com/aumlrkamisaeg.html> (ärkamisaeg, Jannsen)

<http://www.slideshare.net/AnuFedorchuk/jakob-hurt-1132345>

<http://www.slideshare.net/ivi33/c-r-jakobson>

<http://kaiaajalugu.weebly.com/esimene-uumlldlaulupidu.html>

<http://www.slideshare.net/kris517/esimene-maailmasda-3964102>

9. klass

<http://www.slideshare.net/uhisgum/vabadussda-5824095>

http://www.filmi.arhiiv.ee/index.php?is_inc=galerii&lang=est&separ_l=1&show=fotonaitused&gid=4 Tartu rahu

<http://www.slideshare.net/moks11/teine-maailmasda-6642567>

<http://www.youtube.com/watch?v=LPMKKP8b49g> (Eesti II maailmasõja ajal 1939-1941)

http://www.youtube.com/watch?v=MVvj9TZgJuw&feature=watch_response (Eesti II maailmasõja ajal, Saksa okupatsioon kuni 1944)

<http://www.youtube.com/watch?v=XPukIVpv0OE&feature=related> (Eesti II maailmasõja ajal, Saksa okupatsioon 1944 sügisest alates)

<http://www.slideshare.net/kudisiim/klm-sda-228408> (külm sõda)

<http://www.slideshare.net/egon93/eesti-taasiseseisvumine> (isikud, sündmused piltides)